

SAK 06/13

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.04.2013

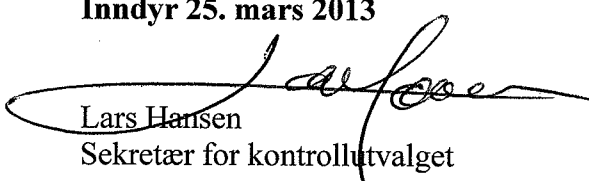
Vedlegg:

- NKRF 10. januar 2013: e-info: Lov- og forskriftsendringer for styrket egenkontroll
- NKRFs revisjonskomite 13. februar 2013: Informasjonsskriv 2/2013 – Vesentlige budsjettavvik i revisjonsberetningen
- Skatteetaten 15.2.2013: Kontrollrapport vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Saltdal kommune
- Saltdal kommunestyre 27.02.2013: Vedtak: Plan for selskapskontroll 2012-2015
- Saltdal kommunestyre 27.02.2013: Vedtak: Gjennomført selskapskontroll: Forvaltningsrevisjonsrapport Gjennomgang av selvkost renovasjon IRIS

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

Inndyr 25. mars 2013

Lars Hanssen
Sekretær for kontrollutvalget

eINFO 13/1 – Lov- og forskriftsendringer for styrket egenkontroll

Rett før jul ble det fastsatt en rekke lov- og forskriftsendringer med relevans for egenkontrollen i kommunal sektor. Endringene er i hovedsak en oppfølging av rapporten «85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane» fra desember 2009, jf. eINFO 09/25. Endringene var på høring (forslag til endringer i kommunelova og enkelte andre lover (eigenkontrollen i kommunane m.m)) i 2011. NKRFs høringsuttalelse av 11. september 2011 omhandlet også ulike forhold som KRD ikke hadde fulgt opp.

I pkt. 1 nedenfor følger en tematisk gjennomgang av lovendringene (i kursiv) med utfyllende kommentarer (innrykket). Forskriftsendringene (i kursiv) blir gjennomgått og kommentert (innrykket) i pkt. 2.

1. Lovendringer

I tillegg til kommuneloven berører de omtalte endringene IKS-loven og hvitvaskingsloven. De ble vedtatt av Stortinget 11. desember 2012 (lovvedtak 33 (2012-2013)). Endringene i kommuneloven § 50 nr. 1 andre punktum og IKS-loven § 22 andre ledd andre punktum trer i kraft fra 1. januar 2014. For de øvrige endringene er det foreløpig ikke bestemt noe tidspunkt for ikrafttredelse.

1.1 Kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalg

§ 17 nr. 2 tredje punktum skal lyde:

Når det er avgjort at valg som nevnt i første og annet punktum er gyldige, foretas valg av formannskap eller fylkesutvalg, ordfører eller fylkesordfører, varaordførere og kontrollutvalg for den nye valgperioden.

Endringen innebærer et krav om at kommunestyret må velge kontrollutvalget på sitt konstituerende møte (jf. tilråding 1).

§ 17 nr. 3 første punktum skal lyde:

Kommunestyre og fylkesting, formannskap, fylkesutvalg og kontrollutvalg trer i funksjon fra det konstituerende møte.

Endringen slår fast at det nyvalgte kontrollutvalget trer i funksjon fra det konstituerende møtet i kommunestyret (jf. tilråding 1).

§ 77 nr. 2 skal lyde:

Utelukket fra valg er ordfører, fylkesordfører, varaordfører, medlem og varamedlem av formannskap og fylkesutvalg, medlem og varamedlem av kommunal eller fylkeskommunal nemnd med beslutningsmyndighet, medlem av kommuneråd eller fylkesråd, medlem og varamedlem av kommunestyrekomité og fylkestingskomité etter § 10 a og ansatte i kommunen eller fylkeskommunen.

Endringen innebærer ikke et nytt unntak fra valg til kontrollutvalget, jf. koml. § 10 a nr. 2. Tilføyelsen er pedagogisk motivert og medfører at alle unntakene for valg til kontrollutvalget nå er samlet i én bestemmelse i kommuneloven (jf. tilråding 6).

§ 77 nr. 8 blir oppheva.

Nåværende nr. 9 til nr. 11 blir nr. 8 til nr. 10.

(8. Kontrollutvalgets møter holdes for lukkede dører dersom ikke utvalget selv har bestemt noe annet. Dersom møtet holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom utvalget skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.)

Endringer medfører at møtene i kontrollutvalget som hovedregel blir åpne, og at kommunelovens saksbehandlingsregler for folkevalgte organer i kap. 6 også blir gjeldende for kontrollutvalget (jf. tilråding 8).

1.2 Kommunelovens økonomibestemmelser

§ 48 nr. 5 andre punktum skal lyde:

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre *betryggende kontroll* og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunene skal i årsberetningen redegjøre for arbeidet med intern kontroll i virksomheten. Kommunal- og regionaldepartementet foreslo opprinnelig ikke å lovfeste et slikt krav, men etter høringsrunden fremmet departementet likevel forslag om det for Stortinget (jf. tilråding 25 og 26).

§ 50 nr. 1 skal lyde:

Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk. *Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Det kan kun tas opp lån til tiltak som er ført opp i årsbudsjettet.*

Lovendringen har sammenheng med omleggingen av regnskapsføringen av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer, som fra 2014 skal inntektsføres i investeringsregnskapet, jf. forskrift om årsregnskap og årsberetning § 3 åttende ledd. Fra samme tid blir dermed låneadgangen begrenset til å omfatte kommunens netto anskaffelseskost.

§ 50 nr. 7 bokstav b blir oppheva.

Nåværende bokstav c blir bokstav b.

(b. Kommunens eller fylkeskommunens likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter nr. 5, skal være gjort opp senest når årsregnskapet³ fastsettes. Når kommunestyret eller fylkestinget vedtar at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende den maksimale periode for inndekning av underskuddet.)

Avdragsbestemmelsene knyttet til likviditetslån blir dermed opphevet. Dette er begrunnet i at bestemmelsen er overflødig da lovbestemmelsene om økonomisk balanse og kravet til likviditetsstyring i kommuneloven § 52 er tilstrekkelig til å sikre de hensyn bestemmelsen var ment å ivareta. Adgangen til å ta opp likviditetslån etter § 50 nr. 5 berøres imidlertid ikke av denne lovendringen.

1.3 Kommunelovens bestemmelser om kommunale foretak

§ 29 nr. 4 skal lyde:

Bestemmelsene gjelder ikke for kommunale eller fylkeskommunale foretak, jf. kapittel 11. Bestemmelsene i §§ 30 nr. 4, 31 og 31 a og 36 til 38 a kommer likevel til anvendelse.

Endringen innebærer at kommunelovens hovedregler om åpne møter og ev. lukking av møter også blir gjort gjeldende for styremøter i foretakene.

§ 65 nr. 3 andre punktum skal lyde:

Et flertall av de ansatte ved foretaket kan kreve at inntil en femtedel av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte.

Endringen er ment å harmonisere ordlyden i tråd med annen tilsvarende lovgivning.

§ 68 nr. 5 blir oppheva.

Nåværende nr. 6 til nr. 9 blir nr. 5 til nr. 8.

(5. Styrets møter holdes for lukkede dører dersom ikke kommunestyret eller fylkestinget har bestemt noe annet i vedtektene. Dersom styrets møter holdes for åpne dører, skal dørene likevel lukkes dersom styret skal behandle opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. § 31 gjelder tilsvarende.)

Denne endringen henger sammen med endringen i § 29 nr. 4 foran.

§ 71 nr. 2 skal lyde:

Daglig leder skal sørge for at foretaket drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at det er gjenstand for betryggende kontroll.

Endringen er ment som en presisering av gjeldende rett når det gjelder daglig leders helhetlige ansvar for den interne kontrollen i foretaket (jf. tilråding 36).

1.4 Kommunelovens bestemmelser om selskapskontroll

Overskrifta til § 80 skal lyde:

§ 80 *Innsyn og undersøkelser i selskaper*

Overskriften er endret for å dekke paragrafens innhold (jf. tilråding 67).

§ 80 første ledd skal lyde:

I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrever etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Endringen medfører at virkeområdet utvides til også å omfatte egne rettssubjekter organisert som interkommunalt samarbeid etter koml. § 27. Det samme gjelder for aksjeselskaper heleid direkte og/eller indirekte av kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper (jf. tilråding 66).

1.5 Lov om interkommunale selskaper

§ 18 tredje ledd blir oppheva.

Nåværende fjerde ledd blir tredje ledd.

(Dersom selskapets budsjett forutsetter tilskudd fra deltakerne, er budsjettet ikke endelig før kommune- eller fylkeskommunedeltakernes budsjetter er behandlet etter kommuneloven § 45 nr. 4, for så vidt angår tilskuddet.)

Vilkåret om at budsjettet for IKS dersom det forutsetter tilskudd fra deltakerne ikke er endelig før deltakerkommunenes årsbudsjett er fastsatt, oppheves. Dette er begrunnet med at kravet om budsjettendringer etter § 19 ivaretar dette behovet.

§ 20 første ledd siste punktum skal lyde:

I økonomiplanen skal det inngå en oversikt over selskapets samlede gjeldsbyrde og utgifter til renter og avdrag i planperioden.

§ 20 siste ledd blir oppheva.

(Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om økonomiplanens innhold.)

Endringene i § 20 innebærer at kravet til å opplyse om garantiansvar blir opphevet for å bringe bestemmelsen i samsvar med garantiforbudet i § 22. Videre oppheves forskriftshjemmelen for økonomiplan. Noen slik forskrift er ikke gitt. Endringene får dermed ingen praktisk betydning.

§ 21 første ledd andre punktum blir oppheva.

(Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra forbudet.)

Muligheten til å dispensere fra forbudet mot å bruke inntekter ved salg av anleggsmidler til driftsformål oppheves for å harmonisere IKS-loven med kommuneloven.

§ 22 skal lyde:

§ 22 Lån, garantier og finansiell risiko

Selskapet kan bare ta opp lån dersom dette er fastsatt i selskapsavtalen. Dersom selskapet skal kunne ta opp lån, skal avtalen inneholde et tak for selskapets samlede låneopptak.

Selskapet kan ta opp lån for å finansiere investeringer i bygninger, anlegg og varige driftsmidler til eget bruk, og for å konvertere eldre lånegjeld. Det kan ikke tas opp lån etter første punktum for den delen av anskaffelseskost som tilsvarer rett til kompensasjon for merverdiavgift etter lov 12. desember 2003 nr. 108 om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Selskapet kan ta opp likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet.

Dersom en av deltakerne er underlagt reglene i kommuneloven § 60, skal selskapets vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre selskapet utgifter utover de fire neste budsjettår, godkjennes av departementet.

Selskapets samlede lånegjeld etter andre ledd første punktum skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for selskapets samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for selskapets anleggsmidler ved siste årsskifte.

Selskapets likviditetslån eller benyttet trekkrettighet etter andre ledd tredje punktum skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden for likviditetslånet forlenges tilsvarende inndekningsperioden.

Selskapet kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

Selskapet skal forvalte sine midler slik at tilfredsstillende avkastning kan oppnås, uten at det innebærer vesentlig finansiell risiko, og under hensyn til at selskapet skal ha midler til å dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall.

Avtale i strid med bestemmelsene i første, tredje og sjette ledd er ugyldig.

Bestemmelsene om låneopptak og avdrag på lån er i stor grad harmonisert med tilsvarende bestemmelser i kommuneloven § 50, med unntak av adgangen til bruk av lånefond. Lovgiver har likevel funnet grunn til at bestemmelsene om avdrag på likviditetslån skal videreføres for IKS.

§ 27 skal lyde:

§ 27 Selskapets regnskap

Selskapet har regnskapsplikt etter regnskapsloven. Det kan i selskapsavtalen bestemmes at selskapet i stedet skal avgi regnskap etter kommunale regnskapsprinsipper. *Selskapet har bokføringsplikt etter bokføringsloven.*

Regnskapet og årsberetningen fastsettes av representantskapet. *Styret fremlegger forslag til årsregnskap og årsberetning.*

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om årsregnskapet for interkommunale selskaper.

Lovendringene slår fast at IKS har bokføringsplikt etter bokføringsloven. Det vil også omfatte bokføringsforskriften, herunder eventuelle relevante bransjekrav i forskriften kapittel 8. Videre slås det fast at det er selskapets styre som er ansvarlig for å avlegge årsregnskap og årsberetning. Endelig er forskriftshjemmelen endret til å omfatte både regnskapsavleggelse etter regnskapsloven og etter kommunale regnskapsprinsipper.

Det forventes at endringene i IKS-loven følges opp med endringer i forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper.

1.6 Hvitvaskingsloven

§ 4 andre ledd nr. 1 skal lyde:

1. statsautoriserte og registrerte revisorer, samt revisor som er ansvarlig for revisjon av regnskapet for kommune eller fylkeskommune, samt for kommunalt og fylkeskommunalt foretak, i samsvar med nærmere bestemmelser fastsatt av departementet, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner § 78 nr. 8,

Endringen medfører at oppdragsansvarlige *regnskapsrevisorer* etter kommuneloven får samme plikter etter hvitvaskingsloven (jf. §§ 17 og 18) som statsautoriserte og registrerte revisorer (jf. tilråding 82). NKRF fikk ikke gjennomslag for sitt syn om at dette også bør gjelde for oppdragsansvarlige *forvaltningsrevisorer*.

2. Forskriftsendringer

Alle forskriftsendringene ble fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 6. desember 2012 og trådte i kraft fra 1. januar 2013.

2.1 Kontrollutvalgsforskriften

§ 4 første ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale eller fylkeskommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret eller fylkestinget, herunder påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning. *Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukket møte i kommunens eller fylkeskommunens folkevalgte organer. Kommunestyret eller fylkestinget kan bestemme, i forskrift eller for ett enkelt møte, at kontrollutvalget ikke har rett til å være til stede i lukket møte i kommunestyret eller fylkestinget.*

Denne endringen medfører at kontrollutvalget som hovedregel har rett til å være til stede i kommunens folkevalgte organer.

§ 13 annet ledd skal lyde:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. *Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger,*

med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

For å sikre at planen for gjennomføring av selskapskontroll bygger på et faglig grunnlag medfører denne endringen at det, som for forvaltningsrevisjon, stilles krav om at planen skal baseres på en overordnet analyse.

§ 20 tredje ledd skal lyde:

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller de som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen. Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til kommunens eller fylkeskommunens administrasjon. Den som utfører revisjonsoppgaver for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen, kan ikke utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget. Det samme gjelder medlemmer av kontrollutvalget eller kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Ordlyden i den første setningen slår fast på prinsipielt grunnlag at sekretariatet skal være uavhengig. Den siste setningen slår fast at verken medlemmer i kontrollutvalget eller kommunestyret i den aktuelle kommunen kan utøve sekretariatsfunksjoner for kontrollutvalget (jf. tilråding 11).

2.2 Revisjonsforskriften

§ 4 fjerde ledd blir opphevet.

(Kontrollutvalget skal ha kopi av brev med påpekninger etter annet ledd.)

Endringen er begrunnet med at den sto i direkte motstrid til annet ledd i samme paragraf. Den inngikk for øvrig ikke i den foran nevnte høringen.

§ 11 tredje ledd blir opphevet.

(Departementet kan gi dispensasjon fra kravet i første og annet ledd.)

Endringen medfører at departementet ikke lenger kan dispensere fra kravene til utdanning og praksis for oppdragsansvarlig revisor (jf. tilråding 42). Underhånden har KRD opplyst at gyldigheten av dispensasjoner som gjaldt ved årsskiftet ikke påvirkes av endringen.

Oslo/Lillehammer, 10. januar 2013
Norges Kommunerevisorforbund

Bjørn Bråthen
Seniorrådgiver

Knut Erik Lie
Seniorrådgiver

NKRFs REVISJONSKOMITÉ

Til NKRFs medlemmer

Oslo, den 15. februar 2013

INFORMASJONSSKRIV 03/2013 – NORMALBERETNINGER I KOMMUNAL SEKTOR FOR REGNSKAPSÅRET 2012

1. Innledning

NKRFs revisjonskomité har gjennomgått malene for revisjonsberetninger til bruk i kommunal sektor. Normalberetningene for 2012 følger som vedlegg til dette informasjonsskrivet.

Bokføringsloven gjelder for kirkelig fellesråd først fra og med 2013, jf. forskrift om økonomiforvaltningen i kirkelig fellesråd og menighetsråd § 5-3. For menighetsråd gjøres fra samme tidspunkt kun bokføringsloven § 4 gjeldende. Begrepet god kommunal regnskapsskikk er derfor beholdt i disse beretningene for 2012. Bestemmelser om samkommuner kom inn i kommuneloven kapittel 5B i 2012. Det er i årets eksempelsamling utarbeidet en egen beretning for samkommuner.

Dersom revisor finner å måtte avgi en revisjonsberetning som avviker fra normalberetningen, skal revisjonsberetningen modifiseres med bakgrunn i kravene i ISA 705 – *"Modifikasjoner i konklusjonen i den uavhengige revisors beretning"* og ISA 706 – *"Presiseringsavsnitt og avsnitt om "andre forhold" i den uavhengige revisors beretning"*. Et informasjonsskriv med oppdaterte eksempler på avviksberetninger sendes ut i slutten av februar.

Nedenfor følger en generell oppdatering på området og en kort omtale av komiteens vurdering av enkelte temaer. Nytt i år er at revisjonskomiteen har valgt å legge omtale og vurderinger av ulike problemstillinger i egne infoskriv. Dette er gjort både for å unngå at informasjonsskrivene om revisjonsberetningen blir uforholdsmessig omfattende og for å rendyrke informasjonsskrivene fra komiteen. Informasjonsskrivene om revisjonsberetningen kommer heretter til å omfatte eksempler på hhv normalberetninger og beretninger med modifiserte konklusjoner. Omtale av ulike problemstillinger og vurderinger på enkeltområder vil bli omtalt i egne informasjonsskriv. Foreløpig gjelder dette særlig informasjonsskriv 02/2013 vedrørende budsjett og budsjettavvik.

2. Revisjonsberetning i kommunal sektor

2.1 Generelt om revisjonsberetninger i offentlig sektor

Målene ved finansiell revisjon i offentlig sektor er ofte mer omfattende enn å uttrykke en mening om hvorvidt regnskapene i det alt vesentlige er utarbeidet i samsvar med gjeldende rammeverk for finansiell rapportering (dvs. ISA-enes virkeområde). Revisjonsmandatet kan innebære tilleggsmål, som kan være av like stor betydning for konklusjonen om regnskapet og omfatte revisjons- og rapporteringsansvar. Rapportering om slike tilleggsoppgaver og -plikter gjøres i en egen del av revisjonsberetningen benevnt *"Uttalelser om øvrige forhold"*. Ytterligere veiledning ved avgivelse av revisjonsberetning etter ISA 700 i offentlig sektor kan

finnes i ISSAI 1700 som utgis av INTOSAI (International Organisation of Supreme Audit Institutions).

2.2 Krav til revisjonsberetningen i kommuner og fylkeskommuner

I tillegg til å uttrykke en mening om årsregnskapet har revisor i (fylkes-)kommuner og (fylkes-)kommunale foretak andre rapporteringsoppgaver i henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv § 5. Revisor skal under "*Uttalelser om øvrige forhold*" i revisjonsberetningen for kommuner og fylkeskommuner mv. uttale seg om:

- de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og om beløpene i den revisjonspliktiges årsregnskap stemmer med regulert budsjett.
- opplysninger i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet, og om forslag til anvendelse av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig underskudd, er i samsvar med lov og forskrifter.
- den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Revisors vurderinger rundt budsjett og budsjettavvik er omtalt i et eget informasjonsskriv nr. 02/2013.

I likhet med tidligere, legger revisjonskomiteen til grunn at god kommunal revisjonsskikk skal legges til grunn ved revisjon av interkommunale selskaper og kirkelig fellelråd/menighetsråd. Av den grunn vil tilsvarende rapporteringsoppgaver gjelde ved revisjon av disse virksomhetene.

Det er i kommunelovens § 48 femte ledd tatt inn bestemmelser om innholdet i administrasjonssjefens årsberetning. Det er ikke stilt krav om at administrasjonssjefen skal fremme forslag til anvendelse av regnskapsmessig overskudd eller dekning av regnskapsmessig underskudd. Revisor kan derfor ikke vurdere dette forholdet i revisjonsberetningen, såfremt ikke administrasjonssjefen har valgt å fremme forslag til anvendelse av overskuddet eller dekning av underskuddet.

Begrepet god bokføringsskikk ble tatt inn i konklusjonen om registrering og dokumentasjon da bokføringsloven mv trådte i kraft for kommuner mv fra 2011. Kommuner mv er unntatt fra visse deler av bokføringsloven, men dette medfører etter komiteens oppfatning ikke at kommuner skal følge en annen bokføringsskikk enn bokføringspliktige ellers for de områder bokføringsloven gjelder.

Av punkt 22 i ISA 700 fremgår det at revisjonsberetningen skal være adressert slik omstendighetene ved oppdraget tilsier. I (fylkes-) kommuner og (fylkes-)kommunale foretak, skal revisjonsberetningen adresseres til kommunestyret eller fylkestinget. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, formannskapet eller fylkesutvalget, og administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet.

2.3 Rammeverk for regnskap i kommuner og fylkeskommuner

ISA 700 gjelder revisjonsberetning for et regnskap utarbeidet i samsvar med et rammeverk med generelt formål, dvs. som er utarbeidet for å oppfylle behovet for finansiell informasjon for en bred brukerkrets. Standarden skiller videre mellom "*rammeverk utformet for å gi et rettviseende bilde*" og "*regelbasert rammeverk*". Revisjonskomiteen har lagt til grunn at kommuneregnskapet er basert på et rammeverk som er utformet for å gi et rettviseende bilde,

jf. definisjonen i ISA 700 pkt. 7 bokstav b), da bl.a. KRS nr. 6 (F) – "Noter og årsberetning" innebærer at det etter god kommunal regnskapsikk kan være nødvendig å gi tilleggsinformasjon utover det som følger av lov og forskrift for å bedømme og få et fullstendig og utfyllende bilde av (fylkes-)kommunens resultat og stilling.

Komiteen har valgt å anvende begrepet "*i det alt vesentlige en dekkende fremstilling*" for disse regnskapene, mens for regnskap etter regnskapsloven anvendes begrepet "rettvise bilde" som følge av regnskapsloven § 3-2a. Begrepene er likeverdige og uttrykker en mening om et regnskap avlagt etter et rammeverk utformet for å gi et rettvise bilde, jfr. ISA 700 pkt. 35.

3. Interkommunale selskaper

Lov om interkommunale selskaper har i motsetning til kommuneloven og den kommunale revisjonsforskriften, bestemmelser om ansvar for ledelsen. Selv om revisorloven klart nok ikke gjelder for revisjon av interkommunale selskaper, vil det for slik revisjon være riktig å legge til grunn at plikten i revisorloven § 5-6 syvende ledd til å rapportere forhold som kan føre til ansvar for styret eller daglig leder også gis tilsvarende anvendelse ved revisjon av interkommunale selskaper. Rapportering av slike forhold gjøres i samsvar med ISA 250 – "*Vurdering av lover og forskrifter ved revisjon av regnskaper*" punkt 25-27 dersom forholdet har betydning for regnskapet, eller som "*andre forhold*" etter ISA 706 punkt 8.

4. Stiftelser

Etter stiftelsesloven § 44 skal revisor uttale seg om stiftelsen er forvaltet og om utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig. Også denne uttalelsen skal være en positiv formulert uttalelse med høy sikkerhet. Uttalelsen tas inn under "*Uttalelser om øvrige forhold*" i revisjonsberetningen. Se også informasjonsskriv 05/2012 som gir veiledning til revisors vurderinger ved revisjon av kommunerelaterte stiftelser. For andre stiftelser som revideres av kommunerevisjoner henvises til veiledning om revisors uttalelse om forvaltning og utdeling i revisjonsberetningen for stiftelser, utgitt av Den norske Revisorforening 27.1.10 hvor de krav som gjelder for forvaltning av og utdeling fra stiftelser generelt omtales. Det vises til Revisorforeningens veiledning for nærmere informasjon (http://www.revisorforeningen.no/arch/_img/9488229.pdf).

5. Andre revisjonsberetninger

5.1 Fjellstyrer

Det er i de senere år ikke gitt nye forskrifter av betydning for fjellstyrenes regnskapsløsninger. Det er lagt til grunn at regnskapsreglene for fjellstyrer er et regelbasert rammeverk. Revisors øvrige oppgaver ved revisjon av fjellstyrer er tatt inn under "*uttalelser om øvrige forhold*".

5.2 Vertskommunesamarbeid

Kommuner og fylkeskommuner kan organisere deler av virksomheten som vertskommunesamarbeid etter lovens §§ 28 a - 28 k. Gjeldende regnskapsbestemmelser for kommuner og fylkeskommuner åpner ikke for at slike samarbeider kan utgjøre egne regnskapsenheter. I tråd med dette, er det heller ikke for 2012 utarbeidet maler for vertskommunesamarbeid.

5.3 Samkommuner

To eller flere kommuner eller fylkeskommuner kan etter bestemmelsene i kommuneloven kapittel 5B velge å opprette en samkommune for å løse felles oppgaver. En samkommune er

et eget rettssubjekt med eget samkommunestyre valgt av og blant deltakerkommunenes kommunestyre. Samkommunene har eget kontrollutvalg og skal ha en administrativ leder. Samkommunen skal avlegge årsregnskap etter kommunale regnskapsbestemmelser, med enkelte tilpasninger.

Samkommunestyret vedtar selv årsregnskapet. Revisjonsberetningen for samkommuner skal derfor adresseres til samkommunestyret. Kommuneloven har ingen direkte bestemmelse om hvem som skal avgi innstilling til årsregnskapet. I henhold til § 28-2k skal samkommunestyret bestemme hvilket organ som skal avgi innstilling. Kopi av revisjonsberetningen sendes dette organet før innstilling avgis. Etter det vi erfarer er det vanlig at samkommunens administrative leder selv legger frem regnskapet for samkommunestyret.

5.4 Revisjonsberetninger til andre regnskaper eller for spesielle formål

Komiteen har ikke tatt sikte på å utarbeide eksempelberetninger for alle de varianter av regnskaper og former for finansiell rapportering som kan forekomme. Selv om bestemmelsene om så vel regnskap som revisjon er forskjellige, må en revisjonsberetning være utformet innenfor rammen av ISA 700-serien for et regnskap med generelt formål eller innenfor rammen av ISA 800-serien for regnskap med spesielt formål - dersom revisor skal kunne henvise til god kommunal revisjonsskikk, eventuelt til god revisjonsskikk, eller til internasjonale revisjonsstandarder.

Denne eksempelsamlingen er begrenset til revisjonsberetninger til fullstendige regnskap uavhengig av om det er et regnskap med generelle eller spesielle formål.

Uttalelser/revisjonsberetninger som ikke gjelder fullstendige årsregnskaper vil bli tatt inn i eksempelsamlingen med revisjonsuttalelser. Av den grunn er revisjonsberetning til overformynderi (basert på ISA 800) tatt inn i denne eksempelsamlingen, mens beretning/uttalelse til beboerregnskap vil bli tatt inn i eksempelsamlingen med revisjonsuttalelser.

6. Hendelser etter balansedagen

Vi minner samtidig om at revisors oppfølging av hendelser etter balansedagen iht. ISA 560 – ”Hendelser etter balansedagen”, skal dekke tidsrommet frem til dato for revisjonsberetningen. Dato for skriftlige uttalelser fra ledelsen (fullstendighetserklæringen) må derfor ligge så nær opp til dato for revisjonsberetningen som mulig, jf. informasjonskriv 01/2013.

7. Prinsipper, standarder og betegnelser

Komiteen vil også i år presisere at *god kommunal revisjonsskikk* vs. *god revisjonsskikk* ikke er knyttet til regnskapsløsningen (”*det regnskapsmessige rammeverket*”). I en revisjonsberetning for et kommunalt foretak vil med andre ord begrepet *god kommunal revisjonsskikk* benyttes, selv om regnskapet føres etter regnskapslovens bestemmelser. Det samme vil gjelde for interkommunale selskaper.

Tabellen nedenfor viser den revisjonsskikk og regnskapskikk/bokføringskikk som skal legges til grunn for revisjon av årsregnskaper for 2012:

Nr	Regnskap	Regnskapsprinsipp	Regnskapsskikk/ bokføringsskikk	Revisjonsskikk	Regnskaps- rammeverk
1	Kommuner og fylkeskommuner	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
2	Kommunale- og fylkeskommunale foretak	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
3	Kommunale- og fylkeskommunale foretak	Regnskapsloven	God regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde
4	Inter-/ (fylkes-) kommunalt samarbeid (§ 27) – selvstendig rettssubjekt	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
5	Samkommuner	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
6	Interkommunalt selskap (IKS)	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
7	Interkommunalt selskap (IKS)	Regnskapsloven	God regnskapsskikk og god bokføringsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde
8	Kirkelig fellesråd	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
9	Menighetsråd	Kommunalt regnskapsprinsipp	God kommunal regnskapsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rettvisende bilde (dekkende fremstilling)
10	Fjellstyrer	Ingen særskilt regnskapsskikk	Ingen særskilt regnskapsskikk	God revisjonsskikk	Regelbasert rammeverk
11	Overformynderi	Ingen særskilt regnskapsskikk	Ingen særskilt regnskapsskikk	God kommunal revisjonsskikk	Rammeverk med spesielt formål

Med hilsen
NKRFs revisjonskomité

Unn H. Aarvold
 leder

Vedlegg: Normalberetninger i kommunal sektor

Skatteetaten

Saksbehandler
Rita Larsen

Deres dato

Vår dato
15.2.2013

Telefon
48018044

Deres referanse

Vår referanse
2012/150753

Kommunestyret i Saltdal kommune

8250 Rognan

SKU
06-03-1
JNR 13/110
ARK 417
6-1

Kontrollrapport 2012 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Saltdal kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven § 2-8, som utfylles av "Instruks for skatteoppkrevere", fastsatt av Skattedirektoratet 8. januar 2009.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 11. januar 2012.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

2. Skatteoppkreverfunksjonens måloppnåelse

2.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Saltdal kommune viser per 31. desember 2012 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 338 449 030 og utestående

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

restanser² på kr 10 774 297, herav berostilte krav på kr 13 769. Skatteregnskapet er avgitt av kommunens skatteoppkrever 17. januar 2013.

2.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2012 for skatteoppkreverkontoret.

Resultatene er følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK:	Innbetalt av sum krav (i %):	Resultatkrav (i %):	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år:	Innbetalt av sum krav (i %) regionen:
Restskatt personlige skatteyttere 2010:	5,85	86,8	92,0	93,5	94,8
Arbeidsgiveravgift 2011:	28,62	99,8	99,9	99,5	99,8
Forskuddsskatt personlige skatteyttere 2011:	13,7	98,1	98,8	98,8	99,3
Forskuddstrekk 2011:	143,09	99,8	100	99,8	100
Forskuddsskatt upersonlige skatteyttere 2011:	18,99	100	99,8	100	99,8
Restskatt upersonlige skatteyttere 2010:	9,42	93,1	97,6	99,2	99,3

Særskilte merknader til innkrevingsresultatene: Skatteoppkreveren har i sin årsrapport 2012 vurdert at kontorets resultater ikke er tilfredstillende og at dette skyldes vakanse.

2.3 Arbeidsgiverkontroll

Skatteoppkreveren for Saltdal kommune er tilsluttet den interkommunale kontrollordningen SIRK (Saltens Interkommunale Regnskapskontroll).

Resultater for den interkommunale kontrollordningen per 31. desember 2012 viser følgende³:

Antall arbeidsgivere:	Minstekrav antall, 5%:	Antall utførte kontroller 2012:	Utført kontroll i 2012 (i %):	Utført kontroll i 2011 (i %):	Utført kontroll i 2010 (i %):	Utført kontroll 2012 regionen (i %):
861	43	67	7,8	4,7	4,5	4,1

Skattekontoret er tilfreds med resultatet for arbeidsgiverkontrollen oppnådd per 31. desember 2012.

2.4 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkrevers årsrapportering:

Antall årsverk 2012	Antall årsverk 2011	Antall årsverk 2010
1,5	2	2

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

³ Fra 2011 er rapporteringsordningen endret fra rapportering pr. kommune til interkommunal kontrollordning/kontroll samarbeid, der det er aktuelt.

3. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2012 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for området skatteregnskap. Siste stedlige kontroll ble avholdt 6. september 2012.

Skattekontoret har i 2012 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll, skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll.

Skatteoppkreverkontoret har gitt tilbakemelding på pålegg og anbefalinger som er gitt.

4. Resultat av utført kontroll

- **Intern kontroll**

Skattekontorets kontrollhandlinger har avdekket følgende svakheter i skatteoppkreverens overordnede intern kontroll, hvor gjeldende regelverk ikke er overholdt:

- *Skatteoppkreveren har ikke utarbeidet virksomhetsplan for 2012. Årsaken er ressursituasjonen ved kontoret 1. halvår 2012. Etter avtale med skattekontoret har skatteoppkreveren fått dispensasjon fra å utarbeide virksomhetsplan for 2012, for heller å prioritere ressursene til innkrevingsarbeidet.*
- *Skatteoppkreverkontoret har i 2012 fått pålegg for mangelfull arbeidsdeling i forbindelse med utbetalinger, jf. skatteoppkreverinstruksen § 3-4.*

Utover det som er påpekt, er det ikke avdekket andre vesentlige svakheter i skatteoppkreverkontorets overordnede intern kontroll.

- **Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap**

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av skatteregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- **Skatte- og avgiftsinnkrevingen**

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at innkrevingsarbeidet ikke utføres i tilstrekkelig omfang. Det er imidlertid ikke avdekket vesentlige forhold ved utført innfordringsarbeid som ikke er i samsvar med gjeldende regelverk.

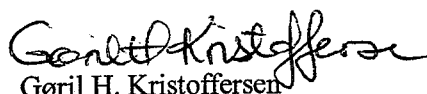
- **Arbeidsgiverkontroll**

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og utføres i tilstrekkelig omfang.

Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger i 2012 gitt pålegg og anbefalinger som er meddelt skatteoppkreveren i brev av 10. mai, 27. september og 10. og 18. desember 2012.

Vennlig hilsen

Gøril H. Kristoffersen
Avdelingsdirektør Innkreving
Skatt nord

Marita Ryeng

Kopi til:

- ~~Kontrollutvalget for Saltdal kommune~~
- Skatteoppkreveren for Saltdal kommune
- Riksrevisjonen

SKU
06.03.13
JNR 13/100
ARR
417
10.1

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyre	2/13	27.02.2013

Sign.	Eksp. til: Kontrollutvalget, revisjon
-------	--

Plan for selskapskontroll 2012-2015

Foreliggende dokumenter:

- Saksprotokoll fra sak 24/12 i Saltdal kontrollutvalg
- Utkast til plan for selskapskontroll Saltdal kommune 2012-2015

Sakens bakgrunn

Med hjemmel i kommunelovens §§77 og 80, står det i §6 i Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner:

§ 13. Selskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.

I tråd med ovennevnte bestemmelse er det utarbeidet et utkast til plan for selskapskontroll.

Saltdal kontrollutvalg har fattet følgende vedtak som legges frem som innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalgets innstilling

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2012-2015, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskaper:

- IRIS Service AS og IRIS Produksjon AS
- Vensmoen Eiendom AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 27.02.2013

Behandling:

Enstemmig vedtak:

Kommunestyret godkjenner kontrollutvalgets forslag til plan for selskapskontroll 2012-2015, og ber kontrollutvalget se til at det gjennomføres selskapskontroll i følgende selskaper:

- IRIS Service AS og IRIS Produksjon AS
- Vensmoen Eiendom AS

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer av planen i planperioden der kontrollutvalget finner det nødvendig.

SKU
06.03.2013
JNR 13/99
ARK 417
9.4

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyre	3/13	27.02.2013

Sign.	Eksp. til: Kontrollutvalget, revisjon, IRIS-Salten
-------	---

Gjennomført selskapskontroll: Forvaltningsrevisjonsrapport Gjennomgang av selvkost renovasjon i IRIS

Foreliggende dokumenter:

- Saksprotokoll fra sak 25/12 i Saltdal kontrollutvalg
- Forvaltningsrevisjonsrapport – Gjennomgang av selvkostområdet renovasjon - IRIS

Sakens bakgrunn

Salten kommunerevisjon har gjennomført en forvaltningsrevisjon vedr. ovennevnte og har utarbeidet rapport på bakgrunn av arbeidet.

Saltdal kontrollutvalg har behandlet rapporten og fattet følgende vedtak som legges frem som innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalgets innstilling

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Gjennomgang av selvkostområdet renovasjon i IRIS er forelagt kommunestyret i Saltdal og tas til etterretning.
2. Selskapet bes merke se revisors anbefaling.
3. Kommunestyret vil trekke frem og påpeke følgende forhold for videre oppfølging fra selskapet:
  - a. Kommunestyret viser til at en andel av inntekter fra Miljøtorgene vedrørende selvkost for årene 2008-2010 skulle vært med i selvkostregnskapet. Ifølge selskapets økonomiplan 2013-2017 utgjør dette ca. kr. 12 mill. Det forutsettes at dette blir rettet opp.
  - b. Kommunestyret anbefaler at representantskapet utvider revisjon av selskapet til å inkludere årlig vurdering fra revisor om selvkost.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 27.02.2013

Behandling:

Enstemmig vedtak:

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Gjennomgang av selvkostområdet renovasjon i IRIS er forelagt kommunestyret i Saltdal og tas til etterretning.
2. Selskapet bes merke se revisors anbefaling.
3. Kommunestyret vil trekke frem og påpeke følgende forhold for videre oppfølging fra selskapet:
  - a. Kommunestyret viser til at en andel av inntekter fra Miljøtorgene vedrørende selvkost for årene 2008-2010 skulle vært med i selvkostregnskapet. Ifølge selskapets økonomiplan 2013-2017 utgjør dette ca. kr. 12 mill. Det forutsettes at dette blir rettet opp.
  - b. Kommunestyret anbefaler at representantskapet utvider revisjon av selskapet til å inkludere årlig vurdering fra revisor om selvkost.

SAK 07/13

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
08.04.2013

Vedlegg:

•

Forslag til vedtak:

Inndyr 25. mars 2013

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget